

UNIA EUROPEJSKA ELEMENTARZ

Regionalne Centrum Informacji Europejskiej
Koszalin 2006

Wydawca:

Agencja Wydawniczo-Reklamowa

„SAGITTARIUS”

76-150 Darłowo, ul. Księżnej Anny 3b/8

tel/fax (+48 94) 314 25 70

kom. (+48) 508 156 747

e-mail: sagit2@post.pl

www.sagittarius.darlowo.pl

Redakcja:

Luiza Klata-Subicka

Opracowanie Graficzne:

Krzysztof Subicki

Tekst i opracowanie:

Szymon Michałkiewicz

Magdalena Skrzypek

Katarzyna Szkapka

Regionalne Centrum Informacji Europejskiej

Ul. Młyńska 2, 75-054 Koszalin

Tel/fax (+48 94) 347 13 17

e-mail: rcie@rcie.koszalin.pl

www.rcie.koszalin.pl

© Agencja Wydawniczo-Reklamowa „SAGITTARIUS”

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Druk: „SAGITTARIUS”

Publikacja dofinansowana w ramach dotacji

„Informacja europejska w regionach 2006” ze środków

będących w dyspozycji Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej

„UNIA EUROPEJSKA ELEMENTARZ”

powstał na zlecenie

Regionalnego Centrum Informacji Europejskiej

w Koszalinie

ISBN-10

83-60404-03-8

ISBN-13

978-83-60404-03-4

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Idea integracji europejskiej.....	5
2. Cele Unii Europejskiej.....	6
3. Kalendarium integracji europejskiej.....	8
4. Instytucje Unii Europejskiej.....	10
5. Symbole Unii Europejskiej.....	13
6. Państwa członkowskie Unii Europejskiej.....	16
7. Droga Polski do Unii Europejskiej.....	25
8. Obywatelstwo europejskie.....	27
9. Jednolity Rynek Unii Europejskiej.....	28
10. Euro.....	29
11. Przydatne źródła informacji.....	31

WSTĘP

Witaj młody czytelniku,

Jeśli właśnie przeglądasz tę publikację, to znaczy, że jesteś na dobrej drodze do zdobycia elementarnej wiedzy z zakresu Unii Europejskiej. Może już co nieco wiesz na temat integracji europejskiej i chciałbyś usystematyzować swoją wiedzę, a może masz już dość przedzierania się przez stos materiałów dotyczących Unii Europejskiej i rozwiązując kolejne zadanie domowe z integracji europejskiej marzyłeś, żeby ktoś wreszcie przygotował dla uczniów „unijne abc” pod jednym tytułem. Niniejsza publikacja jest właśnie wyjściem na przeciw Twoim oczekiwaniom. Znajdziesz w niej odpowiedzi na podstawowe pytania dotyczące Unii Europejskiej, które pozwolą Ci stać się świadomym obywatelem europejskiej społeczności, „zjednoczonej w różnorodności”.

Jako autorzy, mamy nadzieję, że publikacja ta zachęci Cię do pogłębiania wiedzy o Unii Europejskiej i nie poprzestaniesz na zawartych w niej podstawowych informacjach. Powodzenia i przyjemnej lektury.

Autorzy

1. IDEA INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

Koncepcje integracji w Europie, w różnych formach powstawały już od wieków, począwszy od Cesarstwa Rzymskiego w starożytności, poprzez Karola Wielkiego czy Ottona III w średniowieczu, kończąc na wieku XX.

W początkach ubiegłego 100-lecia powstał ruch paneuropejski – założony w 1923 r. przez Richarda Nicolasa Coudenhove-Kalergi. Jego zwolennicy w obawie przed wybuchem kolejnej wojny (ze względu na imperialne tendencje w ZSRR) zakładali potrzebę zjednoczenia Europy dla zapewnienia pokoju i współpracy.

Po II Wojnie Światowej grupa mężów stanu rozpoczęła działania mające na celu położenie kresu międzynarodowym sporom, wprowadzenie trwałego pokoju oraz ochronę bezpieczeństwa zamieszkujących Europę narodów. Rozważano różne koncepcje integracji, które ostatecznie doprowadziły do powstania trzech wspólnot – Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej. Oto osoby – „Ojcowie Europy”, które miały największy wpływ na powstanie Wspólnot oraz późniejszą współpracę w ich ramach:

Robert Schuman (1886-1963) – francuski premier i minister spraw zagranicznych. Inicjator pojednania francusko-niemieckiego poprzez silny związek gospodarczy. Plan tego pojednania, zwany Planem Schumana, ogłoszony 9 maja 1950 r., doprowadził do powstania Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali. Monet latach 1958-1960 przewodniczący, a później honorowy przewodniczący Parlamentu Europejskiego

Jean Monnet (1888-1979) – dyplomata francuski. Bliski współpracownik Roberta Schumana, współautor koncepcji powiązania gospodarki niemieckiej z francuską. Pierwszy prezydent Wysokiej Władzy EWWiS. W późniejszym okresie inicjator i szef Komitetu na rzecz Stanów Zjednoczonych Europy – wspierającego integrację gospodarczą państw Europy Zachodniej. W 1976 r. szefowie rządów państw Wspólnot uznali Monneta za pierwszego prawdziwego obywatela Europy.

Alcide de Gasperi (1881-1954) – pierwszy po II Wojnie Światowej premier Włoch (w latach 1945-1953). Miał istotny wpływ na włoską politykę proeuropejską, w której upatrywał szansę na odbudowanie pozycji międzynarodowej tego kraju. Przyczynił się do powstania EWWiS (Włochy były jednym z państw – założycieli). W 1954 r. przez kilka miesięcy przewodniczył Wspólnemu Zgromadzeniu EWWiS.

Paul Henri Spaak (1899 – 1972) – belgijski polityk. Współtwórca Unii Ekonomicznej Beneluksu. W 1956 r. na forum ministrów spraw zagranicznych EWWiS przedłożył raport, zalecający utworzenie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej oraz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej. Raport ten (zwany „raportem Spaaka”) był podstawą traktatów rzymskich powołujących te dwie wspólnoty.

Wśród zasłużonych dla początków integracji europejskiej można wymienić również ówczesnego kanclerza niemieckiego Konrada Adenauera, byłego premiera Wielkiej Brytanii Winstona Churchila oraz holenderskiego ministra spraw zagranicznych Johana Beyena.

2. CELE UNII EUROPEJSKIEJ

Unia Europejska jest formą współpracy międzynarodowej mającą na celu realizację wspólnych interesów jej państw członkowskich. Współpraca ta nawiązana została, gdyż zauważono, że znacznie łatwiej realizować pewne zadania wspólnie niż osobno. Najważniejszymi celami Unii Europejskiej są:

- « Zapewnienie bezpieczeństwa jej członkom
- « Umożliwienie szybkiego rozwoju gospodarki
- « Zapewnienie swobody osiedlania się i podejmowania pracy na całym jej obszarze
- « Ochrona praw i wolności obywateli.

Aby cele te realizować, podzielono działania Unii Europejskiej na trzy obszary, zwane filarami:

- « Wspólnota Europejska – obejmuje współpracę w dziedzinie gospodarczej i społecznej
- « Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa
- « Wymiar Sprawiedliwości i Sprawy Wewnętrzne.

Unia Europejska		
Pierwszy filar: Wspólnoty Europejskie	Drugi filar: Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa	Trzeci filar: współpraca w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych
<p>Wspólnota Europejska</p> <ul style="list-style-type: none"> - unia celna i rynek wewnętrzny - polityka rolna - polityka strukturalna - polityka handlowa <p>Nowe lub zmienione dyspozycje dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obywatelstwa Unii - edukacji i kultury - sieci transeuropejskich - ochrony konsumenta - zdrowia - badań naukowych i środowiska - polityki socjalnej - polityki azylu - granic zewnętrznych - polityki zagranicznej <p>EWWiS EWEA</p>	<p>Polityka zagraniczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpraca, wspólne stanowiska i działania – utrzymanie pokoju - prawa człowieka - demokracja - pomoc krajom trzecim <p>Polityka bezpieczeństwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ze wsparciem UZE: kwestie dotyczące bezpieczeństwa UE - rozbrojenie - ekonomiczne aspekty zbrojeń - długoterminowo: europejski system bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca sądowa w materii cywilnej i karnej - współpraca policyjna - walka z rasizmem i ksenofobią - walka z narkomanią i przemytem broni - walka z przestępczością zorganizowaną - walka z terroryzmem - walka ze zbrodniami popełnianymi na dzieciach i z handlem żywym towarem

Źródło: Klaus-Dieter Borchardt, „ABC prawa wspólnotowego”, Komisja Europejska

3. KALENDARIUM INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

- « **9 maja 1950 r.** – Robert Schuman – minister spraw zagranicznych Francji - przedstawia plan koordynacji wydobycia węgla i produkcji stali pomiędzy Francją a Republiką Federalną Niemiec. Plan ten stworzono w celu zapobieżenia konfliktom zbrojnym w zachodniej Europie – uzależnienie przemysłu ciężkiego jednego kraju od państwa sąsiedniego powoduje, że żadne z nich nie może samodzielnie produkować broni, którą mogłoby skierować przeciw sąsiadowi. Zakładano, że organizacja będzie otwarta dla innych państw.
- « **18 kwietnia 1951 r.** – Sześć państw europejskich podpisuje traktat wprowadzający wspólny zarząd dla przemysłu węgla i stali. Traktat Ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oparty był na planie Schumana. Te 6 państw to Niemcy, Francja, Włochy, oraz Belgia, Holandia i Luksemburg. Traktat ten wszedł w życie 23 lipca 1952 r.
- « **25 marca 1957 r.** – Kolejnym kamieniem milowym integracji europejskiej było podpisanie Traktatów Rzymskich – rozszerzających dotychczasową współpracę. Traktaty te były podstawą utworzenia Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej – dającej podstawy do utworzenia wspólnego rynku oraz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej. Data wejścia w życie Traktatów Rzymskich – 1 stycznia 1958 r.
- « **30 lipca 1962 r.** – Wprowadzenie Wspólnej Polityki Rolnej umożliwiającej wspólną kontrolę nad produkcją żywności. Efektem było ustalenie jednolitych cen, zapewniających dobry zarobek rolnikom oraz wystarczającą ilość żywności na rynku. W efekcie doprowadziło to do nadprodukcji.
- « **20 lipca 1963 r.** – Pierwsza umowa międzynarodowa podpisana przez Wspólnoty – Pierwsza Konwencja z Jaunde. Dokument ten ustanawiał stowarzyszenie między EWG a 18 byłymi koloniami w Afryce (Benin, Burundi, Czad, Gabon, Górna Wolta – obecnie Burkina Faso, Kamerun, Kongo, Mali, Madagaskar, Mauretania, Niger, Republika Środkowoafrykańska, Ruanda, Senegal, Somalia, Togo, Wybrzeże Kości Słoniowej, Zair – obecnie Demokratyczna Republika Kongo). W konsekwencji kraje te otrzymywały pomoc rozwojową od EWG, pod warunkiem przestrzegania praw człowieka.
- « **1 lipca 1968 r.** – Kraje „szóstki” zakończyły proces tworzenia unii celnej. Zniesiono cła w wewnętrznym obrocie towarami, jednocześnie ustanawiając wspólne stawki ceł na towary sprowadzane spoza obszaru EWG.
- « **24 kwietnia 1972 r.** – Ustanowienie mechanizmu kursu wymiany walut (ERM). Wprowadzając wąski zakres wahań kursowych pomiędzy walutami państw „szóstki”, kraje te zapewniają stabilność swoich walut. Jest to pierwszy krok do wprowadzenia wspólnej waluty, co nastąpiło 30 lat później.
- « **1 stycznia 1973 r.** – Pierwsze rozszerzenie Wspólnot. Przystępują do nich 3 nowe kraje – Dania, Irlandia oraz Wielka Brytania.

- « **10 grudnia 1974 r.** – Utworzenie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Ma on za zadanie transfer środków z regionów bogatszych do biedniejszych w celu poprawienia infrastruktury, ściągnięcia inwestorów i stworzenia nowych miejsc pracy.
- « **7-10 czerwca 1979 r.** – Pierwsze bezpośrednie wybory do Parlamentu Europejskiego. Wcześniej deputowani delegowani byli przez parlamenty krajów członkowskich. W Parlamencie Europejskim deputowani zasiadają według frakcji politycznych, a nie według krajów pochodzenia.
- « **1 stycznia 1981 r.** – dziesiątym członkiem Wspólnot zostaje Grecja.
- « **28 lutego 1984 r.** – Pierwszy program badawczo-rozwojowy ESPRIT (Europejski Program Strategiczny na rzecz Badania i Rozwoju Technik Informatycznych) – jako odpowiedź na rozwój komputeryzacji i automatyzacji.
- « **1 stycznia 1986 r.** – Kolejne państwa wchodzi w skład Wspólnot. Tym razem kolej na Hiszpanię i Portugalię. W tym momencie mamy już „dwunastkę”.
- « **17 lutego 1986 r.** – Jednolity Akt Europejski. Dokument ten wprowadza sześcioletni plan mający wyeliminować problemy wynikające z różnic w przepisach krajowych członków Wspólnot. Różnice te mają istotny wpływ na problemy w handlu wewnątrz EWG. Jednolity Akt Europejski nadaje szersze uprawnienia Parlamentowi Europejskiemu oraz zwiększa wpływ instytucji Wspólnot na kwestie ochrony środowiska.
- « **15 czerwca 1987 r.** – Ustanowienie programu Erasmus. Jego celem jest finansowanie wyjazdów studentów na studia częściowe w innym kraju europejskim.
- « **7 lutego 1992 r.** – W Maastricht podpisany zostaje Traktat o Unii Europejskiej. Zawiera on sprecyzowane kierunki działań w zakresie ustanowienia wspólnej waluty, polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, współpracy w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Od tej chwili powszechnie używana jest nazwa Unia Europejska.
- « **1 stycznia 1993 r.** – Utworzenie Jednolitego Rynku UE wraz z 4 swobodami (przepływu towarów, usług, osób i kapitału). Występują jednak pewne opóźnienia dotyczące swobody przepływu niektórych usług. Od 1986 roku stopniowo uchwalono regulacje prawne dotyczące m.in. podatków, uznawania kwalifikacji zawodowych, działalności gospodarczej, dzięki czemu zlikwidowano większość barier stojących na przeszkodzie pełnemu otwarciu granic.
- « **1 stycznia 1995 r.** – Unia Europejska rozszerza się – przystępują do niej trzy nowe państwa – Austria, Finlandia i Szwecja.
- « **26 marca 1995 r.** – Wchodzi w życie Układ z Schengen, dzięki któremu obywatele 7 państw (Belgii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Luksemburga, Niemiec i Portugalii), które go przyjęły mogą się między nimi przemieszczać

bez kontroli paszportowej. W kolejnych latach przystępują do niego następne państwa.

- « **17 czerwca 1997 r.** – Podpisany zostaje Traktat Amsterdamski, zmieniający Traktat z Maastricht. Zawiera program reform instytucji UE.
- « **13 grudnia 1997 r.** - Rada Europejska na posiedzeniu w Luksemburgu podejmuje decyzję o rozpoczęciu procesu akcesyjnego z sześcioma państwami kandydującymi do członkostwa w UE, w tym z Polską. W późniejszym okresie lista kandydatów zostaje rozszerzona i zawiera 10 państw (Cypr, Czechy, Estonię, Litwę, Łotwę, Malte, Polskę, Słowację, Słowenię i Węgry), w kolejnych etapach rozszerzeń planuje się włączenie Bułgarii i Rumunii a następnie innych krajów (Chorwacji, Turcji).
- « **1 stycznia 1999 r.** – W transakcjach handlowych i finansowych waluty 11 krajów (Austrii, Belgii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Luksemburga, Niemiec, Portugalii i Włoch) zostają zastąpione przez Euro. W roku 2001 do listy tych państw dołączona zostaje Grecja. Na razie jednak obywatele tych państw używają swoich walut narodowych. Dania, Szwecja oraz Wielka Brytania decydują się pozostać przy swoich walutach.
- « **1 stycznia 2002 r.** – Do powszechnego obiegu wchodzi monety i banknoty Euro. Banknoty w każdym kraju wyglądają tak samo, monety natomiast mają wspólne awersy, różnią się rewersami. Od tej chwili można mówić o Unii Gospodarczej i Walutowej. Nadal nie przystępują do niej trzy państwa – Dania, Szwecja oraz Wielka Brytania.
- « **1 maja 2004 r.** – Unia Europejska rozszerza się o kolejne państwa, przyjmując do swojego grona m.in. państwa, znajdujące się do niedawna za „żelazną kurtyną”. UE liczy teraz 25 państw. Nowo przyjęte państwa to Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry.
- « **29 października 2004 r.** – 25 krajów UE podpisuje Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy. Ma on za zadanie usprawnić procesy podejmowania decyzji i zarządzania w poszerzonej do 25 członków Unii. Zakłada również m.in. powołanie europejskiego Ministra Spraw Zagranicznych. Warunkiem wejścia w życie Traktatu jest jego ratyfikacja przez wszystkie 25 państw. Proces ten zostaje zablokowany wskutek niekorzystnego wyniku referendum we Francji i w Holandii.

4. INSTYTUCJE UNII EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska

Komisja Europejska to organ wykonawczy Unii Europejskiej. Składa się z 25 komisarzy. Obecnie każde państwo członkowskie ma swojego przedstawiciela w Komisji. Przewodniczącym jest Jose Manuel Barroso. Kadencja Komisji trwa 5 lat. Komisja składa propozycje aktów prawnych, wydaje własne akty prawne,

czuwa nad przestrzeganiem prawa, zarządza budżetem oraz funduszami strukturalnymi. Siedziba Komisji mieści się w Brukseli.

Polska ma jednego komisarza, jest nim Danuta Hübner – odpowiada ona za politykę regionalną UE.

Rada Unii Europejskiej

Rada Unii Europejskiej (zwana też Radą Ministrów) jest głównym organem decyzyjnym i prawodawczym Unii Europejskiej. Reprezentuje ona państwa członkowskie, a w jej obradach uczestniczy jeden minister z każdego rządu krajowego UE. Przewodnictwo w Radzie, sprawowane przez przedstawicieli poszczególnych państw członkowskich, zmieniane jest rotacyjnie co pół roku. Siedziba Rady mieści się w Brukseli.

Polska ma obecnie 27 głosów w Radzie Unii Europejskiej.

Parlament Europejski

Instytucja ta jest organem ustawodawczym i kontrolnym wobec władzy wykonawczej (Komisji Europejskiej). Uprawnienia PE stopniowo są zwiększane. Kadencja trwa 5 lat. Deputowani wybierani są w wyborach bezpośrednich we wszystkich państwach UE. Parlament Europejski ma 3 siedziby: Bruksela, Luksemburg i Strasburg. Comiesięczne sesje odbywają się w Strasburgu. Deputowani w PE nie zasiadają w zespołach narodowych, ale w oparciu o przynależność do określonej frakcji politycznej. Obecnie w ławach Parlamentu Europejskiego zasiada 732 deputowanych, z czego 54 pochodzi z Polski.

Rada Europejska

Rada Europejska to spotkania szefów państw i rządów krajów członkowskich UE, oraz przewodniczącego Komisji Europejskiej. Określa ona kierunki polityki Unii oraz rozwiązuje problemy sporne. Jest często mylona jest z Radą Europy, która nie jest instytucją Unii Europejskiej.

Europejski Trybunał Obrachunkowy

ETO zwany jest również Trybunałem Rewidentów Księgowych. Jest organem kontroli finansowej, składającym się z 25 członków (po 1 przedstawicielu każdego państwa). Kontroluje rozliczenia wszystkich dochodów i wydatków Unii oraz upewnia się co do należytego zarządzania finansami. Opracowuje coroczny raport z wykonania budżetu, który jest podstawą do udzielania absolutorium Komisji Europejskiej przez Parlament. Siedziba Trybunału Obrachunkowego znajduje się w Luksemburgu.

Trybunał Sprawiedliwości

Europejski Trybunał Sprawiedliwości jest tzw. stróżem prawa Unii Europejskiej, organem dokonującym wykładni prawa europejskiego i

interpretacji traktatów. Trybunał jest uprawniony do rozstrzygania sporów prawnych wynikłych między państwami członkowskimi, instytucjami UE, przedsiębiorstwami i osobami fizycznymi. ETS składa się z 25 sędziów (po 1 przedstawicielu każdego państwa). Sędziowie ETS sprawują swoją funkcję przez sześć lat. Siedzibą Trybunału jest Luksemburg.

Sąd Pierwszej Instancji

Niezależny sąd działający przy Europejskim Trybunale Sprawiedliwości. Odpowiedzialny jest za wydawanie orzeczeń w niektórych rodzajach spraw – np. wnoszonych przez osoby prywatne, lub związanych z nieuczciwą konkurencją. Składa się, podobnie jak ETS z 25 sędziów (po 1 z każdego państwa).

Komitet Regionów

Organ doradczy składający się z przedstawicieli władz regionalnych i lokalnych. Umożliwia on regionom i społecznościom lokalnym uczestniczenie w określaniu kierunków działań polityki Unii Europejskiej. Komitet liczy 317 członków – liczba przedstawicieli każdego z państw uzależniona jest od liczby jego mieszkańców. Siedziba Komitetu znajduje się w Brukseli.

Polska posiada 21 przedstawicieli w Komitecie Regionów.

Komitet Ekonomiczno-Społeczny

Organ doradczy reprezentujący pracodawców, związki zawodowe, rolników, konsumentów i inne grupy interesów. Komitet przedstawia poglądy tych grup i broni ich racji w debatach z Komisją Europejską, Radą i Parlamentem. Komitet Ekonomiczno-Społeczny liczy 317 członków – liczba przedstawicieli każdego z państw uzależniona jest od liczby jego mieszkańców. Siedziba Komitetu znajduje się w Brukseli.

Polska posiada 21 przedstawicieli w KES.

Europejski Bank Centralny

Europejski Bank Centralny określa i realizuje politykę gospodarczą i monetarną Unii Europejskiej. Kontroluje stabilność kursu Euro. Zapewnia sprawne funkcjonowanie wspólnej waluty. Główny organ decyzyjny Banku to Rada Prezesów składająca się zarządu oraz prezesów wszystkich krajowych banków centralnych z państw obszaru euro. Siedziba EBC znajduje się we Frankfurcie nad Menem.

Polska posiada 1 przedstawiciela w tzw. Radzie Ogólnej Europejskiego Banku Centralnego.

5. SYMBOLE UNII EUROPEJSKIEJ

Flaga

Historia Flagi UE sięga roku 1955. W tym czasie istniała już pierwsza wspólnota – Europejska Wspólnota Węgla i Stali. Liczyła ona zaledwie 6 członków. Obok EWWiS istniała jednak dużo większa organizacja – Rada Europy, zajmująca się ochroną praw człowieka i rozpowszechnianiem kultury europejskiej. Właśnie ta organizacja stworzyła flagę, która obecnie funkcjonuje jako flaga UE.

Wybrano projekt 12 gwiazd ułożonych w okrąg na niebieskim tle. Liczba 12 według różnych tradycji symbolizuje jedność i doskonałość. Tak więc flaga symbolizuje doskonałą jedność między narodami Europy.

W 1983 roku Parlament Europejski podjął temat stworzenia flagi Wspólnot. W 1985 roku zdecydowano się przyjąć flagę używaną przez Radę Europy jako symbol Wspólnot Europejskich a następnie Unii Europejskiej

Hymn

Historia hymnu UE łudząco przypomina historię flagi. W 1972 roku Rada Europy przyjęła fragment IX symfonii Ludwika van Beethovena – „Oda do radości”, jako swój hymn. Aranżację napisał znany dyrygent – Herbert von Karajan. W 1985 roku przyjęto „Ode do radości” jako oficjalny hymn Wspólnot.

„Oda do radości” została napisana przez Beethovena jako interpretacja muzyczna utworu Fryderyka Schillera, który wyrażał swoją wizję przedstawicieli rasy ludzkiej stających się dla siebie braćmi.

Utwór ten odtwarzany jako hymn UE nie posiada słów.

Oda do radości

(Ode an die Freude)

Friedrich Schiller,

w przekładzie **K.I. Gałczyńskiego**

*O Radości, iskro bogów,
kwiecie elizejskich pól,
święta, na twym świętym progu
staje nasz natchniony chór.*

*Jasność twoja wszystko zaćmi,
złączy, co rozdzielił los.
Wszyscy ludzie będą braćmi
tam, gdzie twój przemówi głos.*

*Kto przyjaciel, ten niech zaraz
stanie tutaj pośród nas,
i kto wielką miłość znalazł,
ten niech z nami dzieli czas.*

*Z nami ten, kto choćby jedną
duszę rozplomienić mógł.
Ale kto miłości nie zna,
Niech nie wchodzi tu na próg.*

*Patrz, patrz: wielkie słońce światem
biegnie sypiąc złote skry,
jak zwycięzca i bohater -
biegnij, bracie, tak i ty.*

*Radość tryska z piersi ziemi,
Radość pije cały świat.
Dziś wchodzimy, wstępujemy
na Radości złoty ślad.*

*Ona w sercu, w zbożu, w śpiewie,
ona w splocie ludzkich rąk,
z niej najlichszy robak czerpie,
w niej - najwyższy niebios krąg.*

*Bracie, miłość niezmierna
mieszka pod namiotem z gwiazd,
całą ludzkość weź w ramiona
i ucałuj jeszcze raz.*

*Wstańcie, ludzie, wstańcie wszędzie,
ja nowinę niosę wam:
na gwiazdzistym firmamencie
miłość, miłość mieszka tam.*

Motto Unii Europejskiej

Motto - "Zjednoczona w różnorodności" pojawiło się około roku 2000, zaś po raz pierwszy użyto go oficjalnie w Traktacie ustanawiającym Konstytucję dla Europy, podpisanym w 2004 r.

Dzień Europy

9 maja 1950 roku Robert Schuman ogłosił swoją propozycję stworzenia organizacji państw Europy, która zagwarantuje pokojową koegzystencję. Fakt ten znany jako „Deklaracja Schumana” powszechnie uważany jest za początek obecnej Unii Europejskiej i dlatego kolejne rocznice tego wydarzenia obchodzone są jako Dzień Europy.

Niektóre źródła zaliczają również do symboli UE „Paszport europejski” oraz wspólną walutę Euro.

Przeglądając broszury i strony internetowe o tematyce unijnej można też spotkać Syriusza – unijną maskotkę dla dzieci. Jego nazwa pochodzi od najjaśniejszej gwiazdy. Syriusz to niebieski stworek w granatowym t-shircie z żółtymi gwiazdkami, dodatkowo posiadający element charakterystyczny dla jednego z krajów UE

6. PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UNII EUROPEJSKIEJ

Austria

Republika Austrii
Republik Österreich

Stolica: Wiedeń
Obszar: 83.858 km²
Ludność: 8.184.691 (2005)
Waluta: euro (EUR)
Język urzędowy: niemiecki
Rok przystąpienia do Wspólnot: 1995

Belgia

Królestwo Belgii
Royaume de Belgique (fr.)
Koninkrijk België (nid.)
Königreich Belgien (niem.)

Stolica: Bruksela
Obszar: 30.510 km²
Ludność: 10.364.388 (2005)
Waluta: euro (EUR)
Język urzędowy: francuski, niderlandzki, niemiecki
Rok przystąpienia do Wspólnot: 1957 (założyciel)

Cypr

Republika Cypryjska
Κυπριακή Δημοκρατία (gr.)
Kıbrıs Cumhuriyeti (tur.)
Republic of Cyprus (ang.)

Stolica: Nikozja
Obszar: 5.895 km²
Ludność: 780.133 (2003)
Waluta: funt cypryjski (CYP)
Język urzędowy: grecki, turecki, angielski
Rok przystąpienia do Wspólnot: 2004

Czechy

Republika Czeska

Česká republika

Stolica: Praga

Obszar: 78.866 km²

Ludność: 10.241.138 (2003)

Waluta: korona czeska (CZK)

Język urzędowy: czeski

Rok przystąpienia do Wspólnot: 2004

Dania

Królestwo Danii

Kongeriget Danmark

Stolica: Kopenhaga

Obszar: 43.094 km²

Ludność: 5.433.000 (2005)

Waluta: korona duńska (DKK)

Język urzędowy: duński

Rok przystąpienia do Wspólnot: 1973

Estonia

Republika Estońska

Eesti Vabariik

Stolica: Tallin

Obszar: 45.226 km²

Ludność: 1.332.893 (2005)

Waluta: korona estońska (EEK)

Język urzędowy: estoński

Rok przystąpienia do Wspólnot: 2004

Finlandia

Republika Finlandii
Suomen Tasavalta (fin.)
Republiken Finland (szw.)

Stolica: Helsinki
Obszar: 338.145 km²
Waluta: euro (EUR)
Ludność: 5.223.442 (2005)
Język: fiński, szwedzki
Rok przystąpienia do Wspólnot: 1995

Francja

Republika Francuska
République Française

Stolica: Paryż
Obszar: 547.030 km²
Ludność: 60.656.178 (2005)
Waluta: euro (EUR)
Język urzędowy: francuski
Rok przystąpienia do Wspólnot: 1957 (założyciel)

Grecja

Republika Grecka
Ελληνική Δημοκρατία

Stolica: Ateny
Obszar: 131.940 km²
Ludność: 10.668.354 (2005)
Waluta: euro (EUR)
Język: grecki
Rok przystąpienia do Wspólnot: 1981

Hiszpania

Królestwo Hiszpanii

Reino de España

Stolica: Madryt

Obszar: 338.145 km²

Ludność: 44.108.530 (2005)

Waluta: euro (EUR)

Język: hiszpański

Rok przystąpienia do Wspólnot: 1986

Holandia

Królestwo Niderlandów

Koninkrijk der Nederlanden

Stolica: Amsterdam

Obszar: 41.526 km²

Ludność: 16.407.491 (2005)

Waluta: euro (EUR)

Język: niderlandzki

Rok przystąpienia do Wspólnot: 1957 (założyciel)

Irlandia

Republika Irlandii

Éire (irl.)

Ireland (ang.)

Stolica: Dublin

Obszar: 70.273km²

Ludność: 4.015.676 (2005)

Waluta: euro (EUR)

Język: irlandzki, angielski

Rok przystąpienia do Wspólnot: 1973

Litwa

Republika Litewska

Lietuvos Respublika

Stolica: Wilno

Obszar: 65.200 km²

Ludność: 3.596.619 (2005)

Waluta: lit (LTL)

Język: litewski

Rok przystąpienia do Wspólnot: 2004

Luksemburg

Wielkie Księstwo Luksemburga

Großherzogtum Luxemburg (niem.)

Grand-Duché de Luxembourg (fr.)

Grousherzogdem Lëtzebuerg (luks.)

Stolica: Luksemburg

Obszar: 2.586 km²

Ludność: 442.972 (2005)

Waluta: euro (EUR)

Język: niemiecki, francuski, luksemburski

Rok przystąpienia do Wspólnot: 1957 (założyciel)

Łotwa

Republika Łotewska

Latvijas Republika

Stolica: Ryga

Obszar: 64.589 km²

Ludność: 2.290.237 (2005)

Waluta: lat (LVL)

Język: łotewski

Rok przystąpienia do Wspólnot: 2004

Malta

Republika Malty

Repubblika ta' Malta (malt.)

Republic of Malta (ang.)

Stolica: La Valetta

Obszar: 316 km²

Ludność: 398.534 (2005)

Waluta: lira maltańska (MTL)

Język: maltański, angielski

Rok przystąpienia do Wspólnot: 2004

Niemcy

Republika Federalna Niemiec

Bundesrepublik Deutschland

Stolica: Berlin

Obszar: 357.021 km²

Ludność: 82.443.000 (2005)

Waluta: euro (EUR)

Język: niemiecki

Rok przystąpienia do Wspólnot: 1957 (założyciel)

Polska

Rzeczpospolita Polska

Stolica: Warszawa

Obszar: 312.685 km²

Ludność: 38.577.984 (2005)

Waluta: złoty (PLN)

Język: polski

Rok przystąpienia do Wspólnot: 2004

Portugalia

Republika Portugalii

República Portuguesa

Stolica: Lizbona

Obszar: 92.391 km²

Ludność: 10.566.212 (2005)

Waluta: euro (EUR)

Język: portugalski

Rok przystąpienia do Wspólnot: 1986

Słowacja

Republika Słowacka

Slovenská republika

Stolica: Bratysława

Obszar: 49.036 km²

Ludność: 5.431.363 (2005)

Waluta: korona słowacka (SKK)

Język: słowacki

Rok przystąpienia do Wspólnot: 2004

Słowenia

Republika Słowenii

Republika Slovenija

Stolica: Lublana

Obszar: 20.273 km²

Ludność: 2.011.070 (2005)

Waluta: tolar (SIT)

Język: słoweński

Rok przystąpienia do Wspólnot: 2004

Szwecja

Królestwo Szwecji
Konungariket Sverige

Stolica: Sztokholm
Obszar: 449.964 km²
Ludność: 9.060.430 (2005)
Waluta: korona szwedzka (SEK)
Język: szwedzki
Rok przystąpienia do Wspólnot: 1995

Węgry

Republika Węgierska
Magyar Köztársaság

Stolica: Budapeszt
Obszar: 93.030 km²
Ludność: 10.006.835 (2005)
Waluta: forint (HUF)
Język: węgierski
Rok przystąpienia do Wspólnot: 2004

Wielka Brytania

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Stolica: Londyn
Obszar: 244.820 km²
Ludność: 60.441.457 (2005)
Waluta: funt szterling (GBP)
Język: angielski
Rok przystąpienia do Wspólnot: 1973

Włochy

Republika Włoska

Repubblica Italiana

Stolica: Rzym

Obszar: 301.230 km²

Ludność: 58.103.033 (2005)

Waluta: euro (EUR)

Język: włoski

Rok przystąpienia do Wspólnot: 1957 (założyciel)

Języki Unii Europejskiej

Każdy z języków urzędowych państw członkowskich jest równoprawnym językiem urzędowym Unii Europejskiej. W chwili przystąpienia każde państwo członkowskie zgłasza język - lub języki - który powinien uzyskać status języka urzędowego UE. Prawo do istnienia różnorodności językowej jest obowiązującą zasadą w instytucjach unijnych. Podstawowe zasady polityki językowej Unii Europejskiej przewidują, że każdy obywatel powinien mieć możliwość przyczyniania się do jej budowania, uzyskiwania informacji o podejmowanych przez nią w jego imieniu działaniach oraz dostęp do tekstów prawa wspólnotowego w języku, który rozumie.

Od ostatniego rozszerzenia Unii Europejskiej w 2004 roku obowiązuje 20 równoprawnych języków urzędowych: angielski, duński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, niderlandzki, niemiecki, portugalski, szwedzki, włoski, czeski, estoński, litewski, łotewski, maltański, polski, słowacki, słoweński i węgierski. Do grupy tej od 1 stycznia 2007 dołączy język irlandzki (mający do tej pory jedynie status języka traktatowego), a wraz z przyjęciem nowych członków UE w przyszłości, również ich języki.

7. DROGA POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

- « Droga Polski do Wspólnot Europejskich rozpoczęła się w roku 1988, gdy we wrześniu nawiązano stosunki dyplomatyczne z Europejską Wspólnotą Gospodarczą. W roku tym Polska znajdowała się jeszcze w tzw. bloku komunistycznym, który jednak wtedy chylił się już ku upadkowi, natomiast EWG skupiała państwa należące do oficjalnie wrogiego Polsce bloku kapitalistycznego. Nawiązanie stosunków dyplomatycznych między Polską a EWG było wyraźnym symptomem rozpadu Układu Warszawskiego i osłabienia roli ZSRR, jako hegemonia w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.
- « Niecały rok później, Polska – świeżo upieczone demokratyczne państwo, w lipcu 1989 r. otworzyła swoje przedstawicielstwo przy Wspólnotach Europejskich w Brukseli, co miało pogłębić współpracę z „Zachodem”.
- « 25 maja 1990r. w Brukseli Polska złożyła oficjalny wniosek o rozpoczęcie negocjacji umowy o stowarzyszeniu ze Wspólnotami.
- « 16 grudnia 1991 r. w Brukseli podpisano Układ Europejski ustanawiający stowarzyszenie między RP a Wspólnotami i ich państwami członkowskimi. Układ ten wszedł w życie 1 lutego 1994 r.
- « Należy pamiętać, że w owym czasie nie mówiono jeszcze oficjalnie o możliwości przystąpienia byłych państw socjalistycznych do Wspólnot. Zmieniło się to dopiero po decyzji Rady Europejskiej, która zapadła 21-22 czerwca 1993r. w Kopenhadze. Decyzja ta umożliwiała rozszerzenie Unii Europejskiej o państwa Europy Środkowo-Wschodniej.
- « 8 kwietnia 1994 r. Minister Spraw Zagranicznych RP złożył w Atenach oficjalny wniosek o przyjęcie Polski do Unii Europejskiej.
- « 8 sierpnia 1996 r. Parlament RP przyjął ustawę powołującą Komitet Integracji Europejskiej (KIE).
- « 13 grudnia 1997 r. Rada Europejska na posiedzeniu w Luksemburgu podjęła decyzję o rozpoczęciu procesu akcesyjnego z państwami kandydującymi do członkostwa w UE, w tym z Polską
- « W marcu 1998 r. Rada Ministrów RP przyjęła Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej (NPPC). Dokument ten określił kierunek koniecznych działań dostosowawczych oraz harmonogram

ich realizacji. Aktualizowano go co roku, aby był zgodny z kolejnymi wersjami Partnerstwa dla Członkostwa i był spójny ze zobowiązaniami zawartymi w stanowiskach negocjacyjnych.

« 31 marca 1998 Polska i Unia Europejska oficjalnie rozpoczęły proces negocjacji warunków członkostwa. Negocjacje prowadzone były w 31 obszarach:

- Swobodny przepływ towarów
- Swobodny przepływ osób
- Swoboda świadczenia usług
- Swobodny przepływ kapitału
- Prawo spółek
- Polityka konkurencji
- Rolnictwo
- Rybołówstwo
- Polityka transportowa
- Podatki
- Unia Gospodarcza i Walutowa (EMU)
- Statystyka
- Polityka społeczna i zatrudnienie
- Energia
- Polityka przemysłowa
- Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)
- Nauka i badania
- Edukacja, kształcenie i młodzież
- Telekomunikacja i technologie informacyjne
- Kultura i polityka audiowizualna
- Polityka regionalna i koordynacja instrumentów strukturalnych
- Środowisko
- Ochrona konsumentów i zdrowia
- Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne
- Unia celna
- Stosunki zewnętrzne
- Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa (WPZiB)
- Kontrola finansowa
- Finanse i budżet
- Instytucje
- Inne

« 13 grudnia 2002 r. w Kopenhadze zakończono proces negocjacji w sprawie członkostwa Polski w UE. W ich wyniku ustalono okresy przejściowe w 12 obszarach negocjacyjnych (m.in. wszystkie cztery swobody Jednolitego Rynku UE).

- « 16 kwietnia 2003 w Atenach nastąpiło podpisanie Traktatu Akcesyjnego, określającego warunki przystąpienia Polski do UE. Rzeczpospolita Polska reprezentowana była przez premiera Leszka Millera, ministra spraw zagranicznych Włodzimierza Cimoszewicza oraz minister ds. europejskich Danutę Hübner.
- « 7-8 czerwca 2003 przeprowadzono w Polsce referendum akcesyjne, w którym zdecydowana większość głosujących (77,45% ważnych głosów) opowiedziało się za wejściem Polski do Unii Europejskiej. Frekwencja wyniosła 58,85 % uprawnionych do głosowania.
- « 1 lipca 2003 Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski ratyfikował Traktat Akcesyjny.
- « 1 maja 2004 r. Polska przystąpiła do Unii Europejskiej.

8. OBYWATELSTWO EUROPEJSKIE

Obywatelstwo Unii Europejskiej zostało ustanowione w oparciu o poprawki do Traktatu Rzymskiego o EWG uczynione w ramach Traktatu o Unii Europejskiej, z późniejszymi drobnymi modyfikacjami wprowadzonymi przez Traktat Amsterdamski. Konieczność regulacji problematyki obywatelstwa europejskiego w normach traktatowych nie budziła wątpliwości. Wspólnota wielokrotnie była krytykowana, że ogranicza się wyłącznie do rynku, towarów, kapitału, a zapomina o ludziach.

Jean Monnet, jeden z ojców integracji europejskiej, mówił: *"My nie tworzymy koalicji państw, my jednoczymy ludzi"*. Zgodnie z tą myślą, Unia Europejska staje się unią obywateli Europy, przywiązanych do zasad wolności, demokracji i rządów prawa. W krajach członkowskich Unii wielką wagę przywiązuje się do ochrony prawa i interesów obywateli.

"Każda osoba posiadająca obywatelstwo państwa członkowskiego staje się obywatelem Unii Europejskiej. Obywatelstwo Unii uzupełnia, ale nie zastępuje obywatelstwa narodowego" – możemy przeczytać w art. 17. Traktatu o Unii Europejskiej.

Paszporty wydawane przez kraje członkowskie otrzymują odtąd nowy wzór. Paszport obywatela Unii ma kolor burgundzkiego wina (czyli bordowy) i posiada napis „Unia Europejska” pod nazwą państwa wydającego dokument. Prawa wynikające z obywatelstwa europejskiego są następujące:

- « Prawo do swobodnego poruszania się i przebywania na obszarze państw członkowskich, a co za tym idzie podjęcia pracy w każdym państwie członkowskim.
- « Każdy obywatel Unii zamieszkały na terenie państwa członkowskiego, którego nie jest obywatelem, ma prawo do głosowania i kandydowania w wyborach samorządowych i w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim, na którego terenie przebywa.
- « Obywatele Unii przebywający na obszarze kraju trzeciego (poza UE), w którym ich państwo nie ma swojego przedstawicielstwa dyplomatycznego, mają prawo do ochrony przez władze dyplomatyczne lub konsularne innych państw członkowskich na takich samych warunkach, jak obywatele tych państw.
- « W ramach praw przysługujących obywatelom Unii, każdy z nich ma prawo składać petycje do Parlamentu Europejskiego. Są one rozpatrywane przez rzecznika praw obywatelskich mianowanego przez Parlament Europejski. Petycje mogą mieć charakter indywidualny albo zbiorowy w sprawach objętych kompetencją Wspólnoty i dotyczących obywateli bezpośrednio.

9. JEDNOLITY RYNEK UNII EUROPEJSKIEJ

Założeniem Jednolitego Rynku była likwidacja barier dla gospodarki wynikających z istnienia granic między państwami tworzącymi Unię Europejską. Przykładem takich barier mogą być przeszkody administracyjne – kontrole graniczne, celne, również różnice w przepisach prawnych, normach. Bariery mogą wynikać również z różnic w standardach niektórych dziedzin życia – opiece zdrowotnej, edukacji. Ostatnia grupa to bariery fiskalne – wynikające z różnic w systemach podatkowych poszczególnych krajów. Już Traktat o utworzeniu Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, podpisany 25 marca 1957 r. zakładał utworzenie Wspólnego Rynku, w którym te bariery będą stopniowo likwidowane. Jednolity Rynek stał się faktem w pełni dokonany od 1 stycznia 1993 r. W efekcie jego sprawne funkcjonowanie zapewniają tzw. cztery swobody:

- « **Swobodny przepływ towarów** – pomiędzy państwami należącymi do UE istnieje swoboda obrotu towarami – nie istnieją kontrole graniczne i celne, ograniczenia ilościowe i jakościowe. Towar wprowadzony legalnie na teren jednego państwa członkowskiego, może bez przeszkód trafić na rynek pozostałych państw. Ujednolicone zostały normy techniczne i oznakowanie towarów. Wprowadzono także jednolite przepisy dotyczące obrotu towarowego z państwami spoza UE.
- « **Swobodny przepływ usług** – oznacza możliwość świadczenia usług ponad granicami – tzn. usługodawca może czasowo udać się do kraju usługobiorcy

w celu wykonania usługi (np. wybudowania budynku, instalacji urządzenia itp.), usługobiorca może udać się do usługodawcy, aby tam skorzystać z usługi (np. usługi medyczne) lub też obydwie podmioty przebywają w swoich krajach, a tylko produkt przekracza granice (np. tworzenie stron internetowych, nadawanie programów telewizyjnych). W ramach swobody przepływu usług można również założyć przedsiębiorstwo w dowolnym państwie UE i prowadzić tam działalność na zasadzie tzw. samozatrudnienia.

- « **Swobodny przepływ kapitału** – dotyczy transakcji finansowych nie mających związków z przemieszczaniem ludzi, towarów i usług. Swoboda ta umożliwia transfer zysków z jednego kraju członkowskiego UE do drugiego, prawo do nabywania wszelkich walorów (np. nieruchomości, akcji itp.) za granicą bez żadnych przeszkód. Obywatele UE mają prawo do dokonywania wszelkich operacji bankowych i finansowych na obszarze całej Unii.
- « **Swobodny przepływ osób** – oznacza możliwość przemieszczania się po całym terytorium Unii bez konieczności posiadania wiz i zezwoleń, daje również prawo osiedlania się, poszukiwania i podejmowania pracy w dowolnym kraju należącym do UE. Obywatele jednego państwa UE podejmujący prace lub jakąkolwiek inną działalność ekonomiczną nie mogą być dyskryminowani, tzn. nie mogą być traktowani gorzej od obywateli państwa w którym przebywają.

10. EURO

Euro jest drugą najważniejszą walutą światową. Ponad 300 milionów obywateli europejskich używa jej w swoim życiu codziennym.

Droga do Euro

- « 1979 r. – utworzenie Europejskiego Systemu Walutowego, wprowadzenie jednostki rozliczeniowej ECU.
- « 1988 r. – opracowanie planu utworzenia Unii Gospodarczej i Walutowej przez grupę ekspertów pod przewodnictwem Jacquesa Delorsa (Raport Delorsa)
- « 1989r. – szefowie państw i rządów EWG podejmują decyzję o trzyetapowym wprowadzeniu Unii Gospodarczej i Walutowej (UGiW).
- « 1992 r. – szefowie państw i rządów EWG podpisują w Maastricht Traktat o Unii Europejskiej.
- « 1994 r. – utworzenie Europejskiego Instytutu Walutowego we Frankfurcie nad Menem – instytucja ta zostanie przekształcona później w Europejski Bank Centralny
- « 1995 r. – przyszłej wspólnej walucie nadano nazwę Euro

- « 1998 r. – podjęto decyzję, że od stycznia 1999 r. do Unii Gospodarczej i Walutowej wejdzie 11 spośród 15 członków UE. Grecja nie spełniała jeszcze wówczas tzw. kryteriów konwergencji a Szwecja, Dania i Wielka Brytania odmówiły przyjęcia wspólnej waluty.
- « 1999 r. – powstaje Europejski System Banków Centralnych. Europejski Bank Centralny przejmuje odpowiedzialność za politykę pieniężną 11 państw UGiW. 1 stycznia ustalone zostają kursy wymiany walut tych państw na euro. Euro staje się samodzielną walutą, ale w tym czasie funkcjonuje tylko w operacjach bezgotówkowych.
- « 2001 r. – Grecja spełnia kryteria konwergencji i zostaje przyjęta do UGiW jako dwunaste państwo.
- « 2002 r. – 1 stycznia wprowadzone do obiegu zostają banknoty i monety euro. Waluty narodowe stopniowo wycofywane są z obiegu.

1 stycznia 2002 roku zakończono długi proces prowadzący do wspólnej waluty euro. Obecnie w 12 krajach Unii Europejskiej, a docelowo i w pozostałych (z wyjątkiem Danii, Szwecji i Wielkiej Brytanii, które zastrzegły sobie możliwość odmowy przyjęcia wspólnej waluty) funkcjonuje ta sama europejska waluta. Wprowadzenie euro w znaczącym stopniu ułatwiło funkcjonowanie Jednolitego Rynku Unii Europejskiej i jego czterech swobód. Dzięki wspólnej walucie zniknęły problemy związane z wahaniami kursów walut, przeliczaniem i wymianą (co zawsze pociąga za sobą dodatkowe koszty). Obywatele Unii podróżując po krajach należących do UGiW łatwiej mogą orientować się w cenach towarów i usług – są one wyrażone w tej samej walucie.

Aby przystąpić do Unii Gospodarczej i Walutowej, każdy kraj musi spełnić pewne kryteria nazywane „kryteriami konwergencji”. Są to:

- « Kryterium stabilności cen – średnia inflacja nie może być wyższa niż 1,5% ponad średnią inflację w trzech najlepszych pod tym względem państwach UE.
- « Kryterium deficytu budżetowego – deficyt budżetowy nie może przekraczać 3% produktu krajowego brutto (PKB)
- « Kryterium długu publicznego – dług publiczny nie może przekraczać 60% PKB
- « Kryterium stóp procentowych – średnia nominalna długoterminowa stopa procentowa nie może być wyższa o więcej niż 2% od średniej stopy procentowej w trzech krajach UE o najniższej inflacji.
- « Kryterium udziału w mechanizmie kursowym Europejskiego Systemu Walutowego – kraj aspirujący do przystąpienia do UGiW powinien przynajmniej dwa lata być członkiem ESW – waluta tego kraju nie powinna wykroczyć poza ustalony przedział wahań kursu.

Banknoty

Banknoty euro w każdym kraju wyglądają tak samo. Emitowanych jest 7 nominałów: 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500 euro. Banknoty zawierają na awersie flagę europejską z dwunastoma gwiazdami, inicjały EBC w pięciu wersjach językowych, podpis prezesa EBC oraz formy architektoniczne bram lub okien. Na rewersie znajduje się rysunek mostu. Każdy nominał banknotu przedstawia formy architektoniczne typowe dla kolejnych epok w architekturze.

Monety

W obiegu znajduje się 8 nominałów monet: 1, 2, 5, 10, 20, 50 centów oraz 1 i 2 euro. Awers jest wspólny dla wszystkich monet i przedstawia: na nominałach 1, 2, 5 centowych położenie Europy na kuli ziemskiej, na nominałach 10, 20, 50 centowych Unię Europejską jako związek narodów, a na nominałach 1 i 2 euro Europę bez granic. Natomiast rewersy uzależnione są od kraju w którym są emitowane.

Jako ciekawostkę można dodać że w obiegu funkcjonują również inne wersje monet Euro, wyemitowane przez państwa nie należące do Unii Europejskiej ani do strefy euro: Monako, San Marino, Watykan

11. PRZYDATNE ŹRÓDŁA INFORMACJI

Portal Unii Europejskiej

<http://europa.eu.int>

Parlament Europejski

<http://www.europarl.europa.eu>

Komisja Europejska

<http://ec.europa.eu>

Rada Unii Europejskiej

<http://www.consilium.europa.eu>

Europejski Bank Centralny

<http://www.ecb.pl>

Reprezentacja Komisji Europejskiej w Polsce

<http://www.delpol.pl>

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej

<http://www.ukie.gov.pl>

Regionalne Centrum Informacji Europejskiej w Koszalinie

<http://www.rcie.koszalin.pl>